

Editorial

Més d'un any de pandèmia mundial. Els primers mesos es parlava "d'una pandèmia que afecta a tothom per igual". Els fets han mostrat, una vegada més, que l'afirmació té aspectes a comentar tant si fixem la mirada al voltant més proper com si la dirigim cap a un angle més obert i extens.

Burkina Faso enfronta la pandèmia de la Covid amb les epidèmies i malalties habituals com el xarampió, malària, diarrea, la malnutrició, els conflictes armats, els desplaçats, la falta d'aigua potable.

Dugú ha estat en contacte constant amb les persones que col·laboren i ens ajuden a continuar els projectes. Les seves informacions envers la Covid fan referència a l'afectació sobre els productes bàsics d'alimentació (arròs, blat de moro,...), el preu va pujar considerablement en temps de confinament, els mercats no han seguit el funcionament habitual (per moltes persones, sobretot dones, és el seu mitjà de subsistència)... A més, el que es necessita per a la prevenció, com mascaretes i gel hidroalcohòlic, no és a l'abast de la gran majoria de la població perquè tenen un cost que no poden assumir. En aquest sentit i com ja sabeu els qui teniu contacte amb la nostra associació, hem anat enviant diners per a comprar aquests productes per ajudar a pal·liar aquestes necessitats.

I una reflexió...A Burkina, la salutació entre amics, familiars i coneguts sempre ha estat preguntar per la salut dels teus propers amb un "et la santé?" mentre que aquí ho fèiem amb un "què, com va?". Heu pensat què heu introduït a la vostra salutació, ara?

"un home vell assegut veu més enllà que un home jove"

(proverbi africà)

© Dugú Associació

Des de Burkina Faso.....

Aquesta edició l'hem volgut dedicar a donar a conèixer quin ha estat l'impacte de la pandèmia a Burkina Faso. Massa sovint estem mancats d'informació del que realment està passant, ens arriben poques dades i valoracions de quins efectes ha tingut i te sobre la població.

Hem buscat tres persones d'àmbits diferents i estretament vinculades amb Burkina que ens han donat la seva versió. Són tres opinions diferents però que ens porten a unes conclusions molt semblants.

Davo (David Gallego) viu a Burkina Faso, és clown, músic i treballador social. Membre de Socialclown, es va unir a Pallassos Sense Fronteres per desenvolupar, juntament amb Lucie Bettencourt, projectes per pal·liar la malnutrició a la zona de Bobodiulasso i poblacions veïnes a través de l'humor i l'estimulació sensorial. Actualment i amb la col·laboració de les Mamayasas, un grup de voluntàries burkineses, segueixen amb aquests treballs de sensibilització.

¿Qué os parece que puede preocupar más a la población, el COVID-19 o los problemas de terrorismo, desplazados, otras enfermedades, el hambre, el trabajo,...?

Bueno...lo que más preocupa aquí en Burkina no ha cambiado mucho. Sobre todo, está el qué voy a comer hoy. Después, el problema del terrorismo ya que es a partir de ahí que ha cambiado un montón la dinámica económica.

¿Cómo está afectando la pandemia a la gente de Bobo, a nivel sanitario, social y económico? ¿Y a la gente de la brousse?

La incidencia de Covid en Burkina, según los datos recogidos (no sé con cuanta fiabilidad) es muy baja hasta ahora así como la sintomatología no es tan grave como en Europa. A nivel sanitario la incidencia más grave derivada de la pandemia Covid es que se están dedicando muchos recursos a esta enfermedad por indicaciones de la OMS, recursos que se están dejando de dedicar a otras patologías más comunes y graves. A nivel social y económico, el cierre de fronteras y cancelaciones de vuelos están acabando de rematar, después de los problemas de terrorismo, a una economía ya muy maltrecha. La gente de la brousse, totalmente dedicada a la agricultura, vive en otra realidad paralela que solo depende de los acontecimientos locales...lluvia....

¿Qué ayudas o intervenciones están haciendo las autoridades?

Se han creado campañas de sensibilización en radio y televisión así como de cartelera en ciudades, colegios y centros de salud. La gestión de la pandemia por parte de las autoridades locales ha sido, a mi parecer, bastante competente. En cuanto hubo algunos casos se declaró la cuarentena de ciudades, toque de queda y exigencia de PCR negativa tanto para la salida como la entrada en el país...mucho antes que la mayoría de países europeos con incidencias mucho más elevadas que aquí.

Vibrancy of Silence

La pel·lícula reflexiona sobre la naturalesa complexa de la producció cultural contemporània de l'Àfrica, al sud del Sàhara, per part de dones. Provoca a la audiència a comprendre i teoritzar millor els nous paradigmes i les veus crítiques que destaquen en aquests àmbit.

MÚSICA

Ye

"Burna Boy"

Cantant i compositor nigerià reivindica musicalment l'Àfrica contemporània i conecta molt be amb els moviments socials.

El seu treball va guanyant adeptes més enllà de les comunitats negres i de les diàsporas.

LLIBRES

Poemas de mi país Lobi

P. Roland Sib Sansan
Editorial Assata

Nascut a Gaoua, l'autor presenta un recull de poemes que tracten sobre l'amor per la mare, el paper de la dona africana i també sobre les tradicions i sentiments lobi.

¿Cómo afecta a vuestros proyectos?

Al principio de la pandemia, se cancelaron todas las actividades que llevábamos a cabo en el hospital pero, después de un mes, se reiniciaron con un protocolo de higiene más estricto. Gracias a la pandemia conseguimos fondos para realizar campañas de sensibilización en las escuelas sobre el Covid, lo cual aprovechamos en gran manera ya que hay enfermedades más graves en el país que tienen los mismos mecanismos de transmisión que tiene el Covid...por ej: meningitis, contagio por parásitos que conllevan diarreas y deshidratación, sarampión, etc.....

¿Cómo se está sensibilizando a la población a nivel sanitario?

Como ya comenté, a través de campañas en tv y radio y cartelería en centros educativos y de salud. Nosotros estamos llevando a cabo un proyecto en este sentido en las escuelas públicas de Bobo.

¿Cuáles crees que son las principales necesidades derivadas de la pandemia?

Infinitesimales en comparación con las necesidades globales de la población

¿Qué incidencia tiene la pandemia las escuelas?

Realmente no se sabe. Aparte de que en el año 2020 se pararon las clases de marzo a junio lo cual tiene una incidencia grave sobre la educación (lo cual, al final, tiene consecuencias sobre todo lo demás), siendo esto.. la educación... lo que más hace falta en el país.

Por otra parte, como la sintomatología no es grave, no hay datos al respecto. La única escuela que sí está tomando cartas en el asunto es la Escuela Francesa, ya que se exige PCR negativa en caso de contacto...además las familias de estos niños, de alto poder adquisitivo, son las que más viajan y, por lo tanto, expuestas a análisis continuos...y expuestas a resultados de PCR positivas. Es por tanto la escuela francesa la que más casos reporta y la que más está llevando a cabo cierres de clases y enseñanza a distancia por casos positivos.

En las demás escuelas, seguro que los casos serán parejos pero como la sintomatología no es grave, nadie se hace una PCR por síntomas parecidos al resfriado.

¿Qué se puede hacer desde las asociaciones pequeñas y des de las ONG para intentar mejorar la situación?

Debemos aprovechar la ocasión para sensibilizar en occidente sobre la situación sanitaria en África. Aquí se vive en una situación de pandemia constante. Por ej: En Burkina mueren 25000 personas cada año solo por malaria...es decir 1 de cada mil habitantes.

Y otra cosa que podemos hacer es aprovechar este tirón mundial para hacer ver a los africanos la importancia del conocimiento y práctica en higiene a todos los niveles.

¿Cuál es la preocupación del burkinabé de calle hacia la pandemia Covid19?

Más o menos como la del español de calle ante la malaria

Per a saber-ne més d'en Davo i del seu projecte podeu consultar el webs : socialclown.org i blog-clowns.blogspot.com

Conversa amb Mercè Rocaspana, Coordinadora Mèdica de la Unitat d'Emergències de Metges Sense Fronteres a Burkina Faso

Què ens pots explicar de la situació actual de Burkina?

El que us puc explicar de la situació a Burkina és com la de molts països de l'Àfrica, no han tingut un gran impacte de COVID. Fa un any ens vàrem preocupar molt perquè creiem que tindria un impacte important sobretot pels desplaçaments, gent de l'est que viu en camps degut als desplaçaments que genera el terrorisme i creiem que aquest camps podrien ser un focus de contagis i també ens preocupava que pogués afectar molt a persones amb un sistema immunitari deficient com pot ser la malnutrició que hi ha a Burkina, així com també a d'altres països de l'Àfrica.

Però no hem vist que hagi tingut un impacte gran. Creiem que les característiques de la població: no hi ha gent d'edat avançada, les persones amb patologies cròniques com ara una hipertensió i que no tenen accés al sistema de Salut no tenen una vida llarga com tenim aquí, a Burkina amb una petita complicació moren.

Aquesta es la valoració que han fet els epidemiòlegs, ja sabem que la Covid la pot tenir tothom però

no és visible, els més afectats són els més grans i més vulnerables però, com que son menys, no es veuen i tenen menys impacte. El que sí que es va veure va ser el desembre i gener, als voltants de Nadal, una pujada de casos relacionats amb persones que havien viatjat i, per tant, es van fer testos per l'obligatorietat pel desplaçament.

Com ha actuat la Sanitat a Burkina ?

No esta tenint un impacte en el sistema sanitari, no hi ha més mortalitat, no hi ha més pressió en els hospitals. Moltes vegades els hospitals, si tenen una persona amb neomènia no sospiten que pugui ser un COVID i no li fan el test per confirmar-ho. El test no està disponible en totes les províncies i això fa que sigui més difícil la detecció. En els hospitals als que nosaltres estem donant suport, bàsicament a Pama, i Fada-Ngourma, vam organitzar el sistema de triatge a l'entrada de l'hospital, els que tinguin un símptoma respiratori no barrejar-los amb els altres. Vàrem fer formació per prevenció i tractar aquells casos que sortissin, bàsicament els casos moderats, els casos greus que necessiten ventilació assistida no es poden tractar per manca de mitjans, a Burkina no es possible.

Quina repercussió ha tingut entre la població?

El que sí s'ha vist es la repercussió colateral del Covid, campanyes de vacunació que es feien habitualment s'han vist frenades per les directrius governamentals, seguint una mica els consells de l'OMS d'evitar contactes. La campanya de prevenció per la malària que es fa entre juliol i novembre va tenir una reducció i és el que va tenir mes impacte en la població.

A les zones més remotes on hi ha conflictes armats la gent no hi pensa amb el Covid, tenen tants altres problemes que gairebé no saben el que és, no els interessa. De fet, als hospitals ens costa molt explicar al personal sanitari que el Covid existeix i que es un problema que volem i hem d'evitar, que no el portin a dins, que cal portar mascareta per protegir els que ja estan ingressats a l'hospital i que són vulnerables pel fet d'estar hospitalitzats. Ens dediquem molt a explicar, sensibilitzar, però ens costa molt.

Què va representar el tancament de fronteres i el confinament?

Aquest també ha estat un problema. En principi van tancar-ho tot, escoles, mercats, accés a les mesquites, aeroport i ha sigut un problema. D'altra banda Burkina tenia una indústria turística important però ja l'havia perdut des de fa un parell d'anys degut a l'amenaça terrorista, per això aquest impacte no ha sigut tan greu. Hi ha altres països en que sí que ha estat molt dur, per exemple Senegal.

I com està la vacunació ?

A Burkina encara no han arribat i estan una mica a l'expectativa dient: esperem i preparem bé l'arribada. M'han explicat que estan fent una enquesta de percepció, volen saber si quan arribin la població voldrà o no vacunar-se. La vacuna es la d'Astra Zeneca i s'està fent tant de soroll aquí, entre nosaltres, que provoca certes reticències, a l'Àfrica, pensen que aquesta vacuna «ens l'envien a nosaltres, perquè es una vacuna dolenta». Aquestes notícies estan fent molt de mal.

Amb l'enquesta volen veure la resposta i després demanar-la i crec que això esta bé, com que no estan en una situació d'emergència es una bona actitud la de preparar-se bé. Ha passat en altres països que les han rebut i després no han sabut com aplicar-les, com fer-les arribar a la gent i això és un problema, les vacunes tenen una caducitat molt curta i unes condicions de conservació similar a les del xarampió que ja comporta molts problemes, imaginem-nos ara amb la de la COVID

Podeu seguir fent la vostra feina?

Nosaltres som estrictes entre el nostre personal, hem tingut casos i actuem amb els protocols d'aïllament tant a ells com al seu entorn. Això ha sigut i és un gran problema perquè els hi atures tota la seva activitat.

Fem la feina amb moltes mesures de seguretat, estem a Fada-Ngourma, a Pama, a les rodalies de Dori, a Gorom-Gorom, Markoy, etc. És una zona que té molts desplaçats forçats per la pressió terrorista i la mobilitat és complicada.

Entrevista a Harun Zerbe, membre de l'Associació de Burkinesos residents a Barcelona. Una visió des de Barcelona

¿Qué te parece que preocupa más a la población, la COVID u otros problemas como el terrorismo, los desplazados, la falta de alimentos,?

En la actualidad, el tema que más preocupa es el terrorismo, seguido de la falta de alimentos, sobre todos para los desplazados internos.

¿Qué dicen los datos oficiales sobre la incidencia de la pandemia a nivel sanitario, social y económico?

Según los datos oficiales, ha habido menos de 200 muertos de los casi 15 mil casos desde el comienzo de la pandemia. El cierre de las fronteras, de las escuelas y universidades, de algunos negocios, el toque de queda durante el estado de alarma, entre otras medidas, han tenido un impacto negativo sobre la población y sobre todo la economía.

¿Cuál es tu valoración sobre cómo está afectando la pandemia?

Negativamente

¿La gente en Burkina Faso muestra tanta inquietud como en Europa por el problema sanitario y económico?

Al principio sí pero hoy en día la preocupación es principalmente por mala situación económica más que por la pandemia en sí.

¿Qué cosas crees que se están haciendo bien por parte de la población y de las autoridades?

La población ha respetado las restricciones impuestas por las autoridades a pesar de que eso afectó la economía familiar ya que muchas de las familias viven de las ganancias de las actividades diarias.

¿Qué se puede hacer para mejorar la situación?

Plan económico, con ayudas directas a las familias, el sector informal, las pequeñas y medianas empresas.

¿Qué porcentaje de población crees que podrá tener acceso a las vacunas?

Un 40% de aquí a 2 años.

¿Qué efectos crees que tendrá la pandemia a corto o medio plazo?

La difícil recuperación de las actividades económicas y financieras, las actividades comerciales, los viajes fuera del continente, los gastos en sanidad se verán afectados, la educación...

¿Crees que desde Europa se puede hacer algo para que las vacunas lleguen a toda la población burkinabé?

Sí, primero liberar las patentes, si no ofrecer las vacunas de forma gratuita.

i, els projectes continuen

Malgrat la situació complicada que s'ha viscut aquest darrer any, els nostres col·laboradors han pogut seguir coordinant tots els projectes estables que, des de fa anys, funcionen amb regularitat. Enguany s'han ampliat el nombre de

beques escolars a Ouaga, amb nens desplaçats del nord fugint de la violència, i també ha estat possible comprar mobiliari, 30 pupitres, per l'escola de Gora i un tricicle per fer el transport a les rodalies de Gaoua i Loropeni

entre les famílies més properes del seu entorn. A partir de l'empitjorament de la situació encetem la campanya "COMPRA UN SAC DE GRA" que ens ha permès, gracies a la col·laboració de molta gent, seguir enviant diners per comprar més aliments de primera necessitat. Fins a l'edició d'aquesta revista hem enviat més de 7.200 € per comprar i repartir unes 12 tones de gra. L'assignació, a Dugú, dels fons que anualment destina el Consell Municipal de Cooperació de l'Ajuntament de Canet de Mar, ha estat una ajuda considerable per arribar a aquestes xifres.

Vam començar repartint a l'entorn de les famílies dels nois i noies de les beques i de les associacions de dones amb les que treballem i, poc a poc, el radi s'ha anat ampliant ajudant a famílies arribades als barris perifèrics d'Ouagadougou fugint de la violència del nord.

Situació d'emergència humanitària

La pandèmia ha originat una paralització de l'economia, tancament de mercats, confinaments, etc. Ha deixat moltes famílies sense cap mena d'ingressos. Si hi afegim els brots de poliomielitis, la frenada dels programes massius de immunització de moltes malalties, les inundacions a les rodalies de Ouaga i, per acabar-ho d'arreglar, els especuladors que acaparen els productes de primera necessitat com l'arròs, el mill, el blat de moro, etc. i n'apugen els preus desmesuradament, ens trobem amb una emergència humanitària sense precedents.

El mesos de març-abril de 2020 comencem a enviar recursos econòmics als nostres col·laboradors per a comprar aliments, bàsicament arròs i blat de moro i repartir-ho

Des de l'associació volem fer un reconeixement molt sentit per la Carme Cirera que va morir l'estiu del 2020. Durant molts anys ha estat una ferma col·laboradora de l'associació que ha treballat i ens ha ajudat a donar a conèixer els projectes de Dugú a Vilada, d'on va ser alcaldessa i regidora durant molts anys. Carme, que tinguis un bon descans!!

Argenter, 9
08003 Barcelona
Tel 93 289 01 71
www.zaoum.es

